

‘Opleiding bereidt accountants slecht voor op digitale toekomst’

Studenten leren te weinig over kunstmatige intelligentie, zeggen experts

Elif Isitman
Amsterdam

Opleidingen tot accountant sluiten onvoldoende aan op de praktijk. Terwijl de opkomst van kunstmatige intelligentie het vak van accountant ingrijpend kan veranderen, bereiden slechts weinig opleidingen hun studenten voor op een carrière waarin automatisering een grote rol gaat spelen; ze houden te zeer vast aan traditionele werkzaamheden.

Daarvoor waarschuwen twee experts uit de sector. ‘De traditionele accountant en de manier waarop hij of zij wordt opgeleid, is heel anders dan wat er in de praktijk nodig is’, zegt Jeff Thomson, voorzitter van de wereldwijde branchevereniging van controllers en management-accountants IMA, in een gesprek met het FD.

Ook Hans Verkruijsse, afzwaaiend hoogleraar bestuurlijke informatievoorziening van Tilburg University, maakt zich zorgen. Hij vindt dat de Commissie Eindtermen Accountantsopleidingen de exameneisen voor accountants moet moderniseren. ‘In de recentste eisen staat bijvoorbeeld bitter

weinig over automatisering. Dat bevreemdt mij. Worden die termen niet aangepast, dan worden er over een paar jaar nog altijd accountants aangeleverd die hun werk doen zoals nu. Nutteloos.’

Het World Economic Forum constateerde in september in een rapport over de toekomst van de arbeidsmarkt dat boekhouders en accountants het hoogste risico lopen om overbodig te worden door automatisering. ‘Dat geldt ook voor bijvoorbeeld notarissen en advocaten’, zegt Verkruijsse, die in zijn afscheidsrede in Tilburg uitgebreid inging op de manier waarop technologie het vak kan veranderen. ‘Vakmensen die er in het verleden waren om betrouwbaarheid te geven, kun je nu makkelijk vervangen door betrouwbare ICT-systemen.’

Hij wijst naar onderzoek waaruit blijkt dat 75% van de handmatige controles bij grote ondernemingen geautomatiseerd kunnen worden, iets wat enorm kostenbesparend werkt. Wat is dan de rol van de accountant? ‘Die moet zich gaan richten op de metadata en gaan bepalen of de processen — en dus niet de gegevens — wel goed functioneren.’



‘Het vakkenpakket zou ook onderwerpen zoals datascience moeten behelzen’

Jeff Thomson
voorzitter branchevereniging IMA

Als een accountant relevant wil blijven, zal die andere vaardigheden moeten hebben. Thomson noemt voorbeelden van expertises die niet eerder bij het beroep hoorden: datascience, datavisualisatie en storytelling. Hij is minder somber dan Verkruijsse: ‘Het hele ecosysteem van de accountancy (opleidingen, bedrijven en beroepsorganisatie, red.) moet zich hierop aanpassen. Maar het goede nieuws is: iedereen heeft het over automatisering.’

Thomson is een voorstander van een sterke nadruk op ICT-vaardigheden binnen de opleidingen: ‘Het vakkenpakket zou, naast de traditionele accountantsvaardigheden, ook vakken zoals datascience moeten behelzen.’

We moeten niet bang zijn voor automatisering, vindt zowel Thomson als Verkruijsse. ‘Processen kunnen zoveel efficiënter worden georganiseerd, dat is vooral voor middelgrote en kleinere bedrijven van belang’, zegt Thomson. ‘Kunstmatige intelligentie biedt een uitdaging, maar ook een kans.’

FOTO: REUTERS

[→ Vervolg op pagina 3](#)



Vervolg van pagina 1

Ook Verkruijsse herkent zich niet in het schrikbeeld van de gerobotiseerde accountant. ‘Het voordeel ervan is dat je de menselijke emoties — die toch effect hebben op de kwaliteit van het geleverde werk — uit kunt schakelen. Daarnaast kan een robot ’s avonds gewoon doorwerken, een mens verslapt dan. Natuurlijk zijn er ook een hele hoop dingen die computers nog niet kunnen die een mens wel kan. Maar je hebt veel mensen die zeggen: “Straks gaan robots allerlei dingen met elkaar bekookstoven en kunnen wij ze niet meer volgen”. Daar ben ik niet zo bang voor.’

‘Automatisering heeft altijd bestaan’, zegt Thomson. ‘Het verschil is dat de robots van nu geen domme robots meer zijn, maar kunnen leren en zich kunnen aanpassen. Sommigen vinden dat eng, maar wie zijn degenen die de robots programmeren? Juist, dat zijn wij.’

Niet alleen nieuwe accountants zullen zich aan moeten passen, maar ook de huidige generatie. ‘Als we als beroepsgroep onze relevantie en invloed willen behouden, zijn er nieuwe vaardigheden nodig die we onszelf moeten aanleren’, zegt Thomson. Dat zal niet zonder slag of stoot gebeuren, voorspelt Verkruijsse. ‘Accountants zijn een conservatief volk.’

Het gaat verder dan alleen een aanpassing van vaardigheden, maar ook van persoonlijkheid, meent Thomson. ‘Het clichébeeld van de accountant is iemand die saai is, iemand die de hele dag met cijfertjes in de weer is. Iemand die je niet snel uitnodigt voor een feestje. De beroepsgroep moet beter zijn best doen om het verhaal rond de data goed te communiceren.’ Hij hamert op de ontwikkeling van zachte vaardigheden, oftewel soft skills, zoals communicatie- en onderhandelingstechnieken.



‘Begroepsgroep moet beter zijn best doen om verhaal rond de data over te brengen’

Jeff Thomson

pagina 3, 20-11-2018

© Het Financieele Dagblad